

'BELASTINGVERZET'

van Halls en Filippo doen weten tot wie dezen zich verder konden wenden om biljetten van f 1000 ingewisseld te krijgen. Er bestond toen reeds een zeker contact tussen een dertiental inspecteurs die tot verzet geneigd waren (zij kwamen regelmatig clandestien bijeen, meestal in Utrecht) – in dat contact rees het denkbeeld om ook na de inwisselingsactie van de hoge coupures de van Halls te blijven helpen. Inventief waren vooral de Rotterdamse inspecteur J. van Tilburg en zijn collega te Leeuwarden, J. Evenhuis. De deelnemers aan dit 'Belastingverzet' bedachten de ene slimmigheid na de andere.¹ Van Tilburg schoot bijvoorbeeld Rotterdamse zakenlieden aan met het verzoek of hij de door hen ingeleverde f 1000-biljetten door kon geven aan de 'Zeemanspot' – hij zamelde aldus f 750 000 in (die dus niet op de bank- of girorekeningen der betrokkenen bijgeschreven werden). Later in '43 en in '44 werd met name door van Tilburg en Evenhuis met de desbetreffende ontvangers afgesproken dat normale aanslagen voldaan werden, niet aan de ontvanger maar aan de inspecteur, of dat z.g. uitstel van betaling verleend werd terwijl de aanslag wel degelijk betaald werd, alweer aan de inspecteur. In een samenspel tussen de inspecteur en de ontvanger kon de aanslag van een belastingplichtige (die dan in het geheel niet ingelicht werd) ook wel z.g. verlaagd worden – het bedrag van de verlaging werd dan aan de belastingopbrengst onttrokken. Het Belastingverzet heeft op deze en dergelijke wijzen alleen al ten behoeve van het Nationaal Steunfonds bijna f 5,4 mln weten vrij te maken (Rotterdam f 3,3 mln, Leeuwarden f 1,3 mln). Daarnaast nam het Belastingverzet ook eigen steungevallen in behandeling (o.m. ruim zeshonderd voor de arbeidsinzet aangewezen ambtenaren van de belastingdienst-Rotterdam rechtstreeks bijna f 700 000 aan steungelden uitbetaald heeft. Al deze illegale activiteiten bleven voor de directeur-generaal der belastingen, H. Postma, volledig verborgen.²

Wij herinneren nog even aan het feit dat de gebroeders van Hall op 31 maart '43 bijna f 600 000 méér in kas hadden dan op zaterdag 13 maart toen tot hun schrik de f 1000-biljetten van onwaarde verklaard waren. Door de 'Zeemanspot' was in het gehele jaar '42 ca. f 500 000 uitbetaald; het was duidelijk dat men in '43 de beschikking zou krijgen over een veelvoud van dat bedrag. Hoe het te besteden? Dat was geen vraag: de hulpverlening die

¹ In sommige gevallen verleenden zij, dat doende, ook wel rechtstreekse hulp aan de LO die immers ook grote bedragen inzamelde. ² Zeven jaar na de bevrijding verklaarde Postma (die overigens op allerlei wijzen wél verzet gepleegd heeft) in alle onschuld aan de Enquêtecommissie: 'Ik heb geen contact gehad met de illegaliteit en ik geloof ook te mogen zeggen: de illegaliteit ook niet met de belastingdienst.' (Getuige H. Postma, *Enq.*, dl. VII c, p. 613).